

Skatteutskottets utlåtande 2026/27:SkU9

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar på direktbeskattnings område

Sammanfattning

Utskottet anser att kommissionens förslag i vissa delar strider mot subsidiaritetsprincipen och föreslår i enlighet med 10 kap. 3 § riksdagsordningen att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.

Utskottet välkomnar kommissionens ambition att förenkla och förtydliga skattereglerna på direktbeskattnings område för att därigenom minska företagens rapporteringskrav och administrativa börda samt förbättra förutsebarheten vid tillämpningen av skattereglerna.

Utskottet vill i detta sammanhang betona att grundprincipen om medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det faller inom varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut skatter och använda skatteintäkter på ett lämpligt sätt. Företagsbeskattningen är dessutom nära integrerad med andra delar av skatteområdet och med medlemsstaternas politiska och ekonomiska förhållanden. Nyttan av att ha harmoniserade regler måste därför vägas mot medlemsstaternas befogenheter och möjligheten att införa och behålla egna nationella regler.

Mot denna bakgrund delar utskottet regeringens bedömning att kommissionens förslag om en unionsgemensam miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling i direktivet mot skatteundandraganden inte kan betraktas som en förenkling av befintlig unionslagstiftning. Förslaget innebär enligt utskottet i stället en harmonisering av ett nytt område där medlemsstaterna hittills haft frihet att själva utforma sina regler. Utformningen av skattemässiga incitament för forskning och utveckling är enligt utskottet en

fråga som faller inom varje medlemsstats kompetens och som därför i första hand bör avgöras på nationell nivå.

Utskottet noterar vidare att flera av de övriga förslagen lämnas inom ramen för s.k. minimidirektiv. Detta gäller exempelvis de föreslagna ändringarna av ränteavdragsbegränsningsreglerna i direktivet mot skatteundandraganden samt förslagen om en utökad källskattebefrielse genom slopade innehavskrav i moder- och dotterbolagsdirektivet respektive ränte- och royaltydirektivet. När förslag inom ramen för sådana direktiv innebär att medlemsstaternas nationella kompetens begränsas ställs det enligt utskottet höga krav på att kommissionen tydligt kan visa att åtgärderna är nödvändiga för att uppnå de angivna målen och att de inte går utöver vad som krävs.

Sammanfattningsvis anser utskottet att kommissionen inte har visat att det angivna målet om förenkling inte kan uppnås genom åtgärder på nationell nivå och att den föreslagna harmoniseringen av reglerna om avdrag för kostnader för forskning och utveckling därför är nödvändig för att uppnå målet. När det gäller de övriga förslag som innebär inskränkningar av medlemsstaternas handlingsutrymme inom ramen för befintliga minimidirektiv anser utskottet att kommissionen inte tillräckligt tydligt har visat att dessa inskränkningar utgör riktade ändringar som inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det angivna målet om förenkling.

Prövade förslag

Kommissionens förslag till rådets direktiv om ändring av direktiven 2003/49/EG, 2009/133/EG, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU) 2017/1852, (EU) 2025/50 vad gäller förenkling av unionens ramverk för direkt beskattning och stöd till EU:s tillväxt och konkurrenskraft (COM(2026) 560).

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets prövning	11
Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar på direktbeskattnings område	11
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över prövade förslag	16
<i>Bilaga 2</i>	
Motiverat yttrande från Sveriges riksdag	17

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar på direktbeskattningens område

Riksdagen beslutar att lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av utskottets förslag i bilaga 2.

Stockholm den 15 oktober 2026

På skatteutskottets vägnar

Boriana Åberg

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Boriana Åberg (M), Kalle Olsson (S), Eric Westroth (SD), Marie Olsson (S), Marie Nicholson (M), Frida Tånghag (V), Helena Vilhelmsson (C), Adam Reuterskiöld (M), Marcus Friberg (MP), Yusuf Aydin (KD), Mathias Tegnér (S), Andreas Ahlqvist (SD), Therese Kristiansson (S), Anders Ekegren (L), Birte Sandberg (C), Magnus Johansson (S) och Gunilla Gomer (SD).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Kommissionen presenterade den 24 juni 2026 ett direktivförslag om ändring av direktiven 2003/49/EG, 2009/133/EG, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU) 2017/1852, (EU) 2025/50 vad gäller förenkling av unionens ramverk för direkt beskattning och stöd till EU:s tillväxt och konkurrenskraft. Förslaget innebär omfattande regelförenklingar på skatteområdet för att förenkla unionens ramverk för direkt beskattning och stödja EU:s tillväxt och konkurrenskraft.

Riksdagen ska enligt 9 kap. 20 § riksdagsordningen pröva om ett utkast till en lagstiftningsakt inom Europeiska unionen strider mot subsidiaritetsprincipen. Enligt subsidiaritetsprincipen ska unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på vare sig central, regional eller lokal nivå, och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå. Inom ramen för prövningen är det möjligt att använda ett proportionalitetstest. Enligt proportionalitetsprincipen ska unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördragen. Kammaren ska enligt 10 kap. 2 § riksdagsordningen hänvisa ett utkast till lagstiftningsakt till det berörda utskottet för prövning. Om ett utkast strider mot subsidiaritetsprincipen ska utskottet lämna ett utlåtande till kammaren med förslag om att riksdagen ska lämna ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.

Kammaren hänvisade det aktuella ärendet till skatteutskottet den 29 september 2026. Tidsfristen för att lämna ett motiverat yttrande löper ut den 27 oktober 2026. Regeringen har informerat om sin bedömning av tillämpningen av subsidiaritetsprincipen i ärendet i faktapromemoria 2025/26:FPM106 Omnibus XI; regelförenklingar på skatteområdet. I samband med utskottets sammanträde den 15 oktober 2026 informerade statssekreterare Carolina Lindholm med medarbetare från Finansdepartementet utskottets ledamöter om frågan.

Bakgrund

I kommissionens politiska riktlinjer för 2024–2029 fastställs målet att göra det enklare och effektivare att driva företag i unionen genom att minska den administrativa bördan och förenkla genomförandet. Kommissionen har satt som mål att minska den administrativa bördan med minst 25 procent för alla företag och med minst 35 procent för små och medelstora företag före mandatperiodens slut.

Under 2025 angav kommissionen att den arbetade med förslag som förenklar, konsoliderar och kodifierar lagstiftningen. I mars 2025 antog rådet slutsatser om en agenda för skatterationalisering och skatteförenkling som skulle bidra till EU:s konkurrenskraft. I slutsatserna efterlyste rådet bl.a. en översyn av EU:s befintliga rättsliga ram på skatteområdet. Kommissionen gjorde därefter en översyn av EU:s lagstiftning på direktskatteområdet.

Förslaget om en omnibus på skatteområdet annonserades slutligen i kommissionens arbetsprogram för 2026 som en del av en bredare agenda för att förenkla EU:s lagstiftning, minska onödig administrativ börda och stärka konkurrenskraften på den inre marknaden.

Kommissionen presenterade därefter den 24 juni 2026 förslag till rådets direktiv om ändring av direktiven 2003/49/EG, 2009/133/EG, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU) 2017/1852, (EU) 2025/50 vad gäller förenkling av unionens ramverk för direkt beskattning och stöd till EU:s tillväxt och konkurrenskraft.

Förslagets huvudsakliga innehåll

Ränte- och royaltydirektivet

För att förenkla de materiella och processuella villkoren för företag att få tillgång till källskattebefrielse föreslår kommissionen att kravet på minsta innehav inom ramen för begreppet ”närstående bolag” i direktiv 2003/49/EG av den 3 juni 2003 om ett gemensamt system för beskattning av räntor och royalties som betalas mellan närstående bolag i olika medlemsstater (ränte- och royaltydirektivet) tas bort. Det innebär att betalningar av räntor och royalties mellan bolag inom unionen omfattas av undantaget från källskatt oavsett storleken på innehavet dem emellan, dvs. att medlemsstater inte får ta ut källskatter på räntor och royalties mellan företag i EU.

Vidare föreslår kommissionen att medlemsstaterna ska säkerställa att ränte- och royaltybetalningar inte blir föremål för dubbel icke-beskattning. Medlemsstaterna ska säkerställa detta genom att antingen ta ut källskatt eller neka avdrag för ränte- och royaltybetalningar till företag i jurisdiktioner som inte tar ut företagsskatt eller där den nominella skattesatsen på intäkter från ränta och royalty uppgår till 0 procent. Detta ska dock inte gälla om det mottagande företaget ingår i en koncern som omfattas av en kvalificerad nationell tilläggsskatt, minimibeskattningsdirektivet eller pelare 2.

Kommissionen föreslår också att administrativa förfaranden eller tillstånds-förfaranden som innebär att skattemyndigheter har rätt att kontrollera att förutsättningarna för tillämpning av direktivet är uppfyllda ska begränsas till situationer där den skattskyldige själv inte kan göra den bedömningen.

Vidare föreslår kommissionen att direktivet ska tillämpas på betalningar som hör till verksamheten vid ett fast driftställe, oavsett om betalningarna är skattemässigt avdragsgilla i medlemsstaten där det fasta driftstället ligger.

Slutligen uppdateras bilagan med listan på företagsformer som omfattas av direktivet. Enligt förslaget får kommissionen behörighet att anta delegerade akter som uppdaterar bilagorna med nya företagsformer som ska omfattas av direktivet.

Fusionsdirektivet

För att säkerställa att gränsöverskridande omstruktureringar kan genomföras utan omedelbar beskattning även i fall som rör omstruktureringar som inte omfattas av direktiv 2009/133/EG av den 19 oktober 2009 om ett gemensamt beskattningssystem för fusion, fission, partiell fission, överföring av tillgångar och utbyte av aktier eller andelar som berör bolag i olika medlemsstater samt om flyttning av ett europabolags eller en europeisk kooperativ förenings säte från en medlemsstat till en annan (fusionsdirektivet) föreslår kommissionen att direktivet utvidgas till att omfatta förenklad fusion och delning genom separation enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1132 av den 14 juni 2017 om vissa aspekter av bolagsrätt.

Kommissionen föreslår att reglerna om flyttning av säte från en medlemsstat till en annan utvidgas till att även omfatta andra företagsformer än europabolag och europeiska kooperativa föreningar.

Kommissionen föreslår vidare att bilagan med listan på företagsformer som omfattas av direktivet uppdateras. Enligt förslaget får kommissionen behörighet att anta delegerade akter som uppdaterar bilagorna med nya företagsformer som ska omfattas av direktivet.

Moder- och dotterbolagsdirektivet

För att förenkla villkoren för företag att få tillgång till källskattebefrielse föreslår kommissionen att bestämmelsen om ägandekrav för moderbolag tas bort i direktiv 2011/96/EU av den 30 november 2011 om ett gemensamt beskattningssystem för moderbolag och dotterbolag hemmahörande i olika medlemsstater (moder- och dotterbolagsdirektivet). Det innebär att medlemsstater inte får ta ut källskatt på utdelningar mellan bolag i EU.

Vidare föreslår kommissionen att omfattningen av direktivet ska utvidgas till att omfatta utdelningar till pensionsinstitut. Kommissionen föreslår också att administrativa förfaranden eller tillståndsförfaranden som innebär att skattemyndigheter har rätt att kontrollera att förutsättningarna för tillämpning av direktivet är uppfyllda ska begränsas till situationer där den skattskyldige själv inte kan göra den bedömningen.

Slutligen föreslår kommissionen att bilagan med listan på företagsformer som omfattas av direktivet uppdateras. Enligt förslaget får kommissionen behörighet att anta delegerade akter som uppdaterar bilagorna med nya företagsformer som ska omfattas av direktivet.

Direktivet mot skatteundandraganden

Miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling

För att stärka europeiska företags konkurrenskraft, främja innovation och förenkla den gröna och digitala omställningen är det enligt kommissionen viktigt att främja investeringar i forskning och utveckling på EU:s inre marknad. Kommissionen föreslår därför att det ska införas en lägsta nivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling i direktiv (EU) 2016/1164 om fastställande av regler mot skatteflyktsmetoder som direkt inverkar på den inre marknadens funktion (direktivet mot skatteundandraganden). Förslaget innebär att företag ska få fullt avdrag för kostnader för investeringar i anläggningar, maskiner och materiella tillgångar som används i forskning och utveckling. Företagen ska själva få välja om avdraget ska göras direkt i den period som kostnaden uppstått eller under de fyra efterföljande åren.

För att säkerställa att regeln används korrekt och för att motverka missbruk föreslås specifika regler mot missbruk, regler om återföring av avdraget samt justering av beskattningen om tillgångarna avyttras, förstörs eller upphör att ägas av den skattskyldige.

Vidare föreslås justeringar i EBITDA-beräkningen (Earnings Before Interest, Tax, Depreciation and Amortisation) i ränteavdragsbegränsningsregeln för att undvika att ett företags avdrag för forsknings- och utvecklingskostnader påverkar EBITDA-resultatet.

Ändringar i ränteavdragsbegränsningsreglerna

Kommissionen konstaterar att ränteavdragsbegränsningsreglernas flexibilitet med flera valmöjligheter för medlemsstaterna har lett till ett fragmenterat, komplext och oförutsebart regelverk.

Den globala minimiskatt som nyligen infördes innebär också enligt kommissionen att ränteavdragsbegränsningsreglerna bör anpassas för att säkerställa en samstämmig reglering och undvika överlappningar när det gäller tillämpningsområde, syften och rättsverkningar. Detta gäller enligt kommissionen särskilt risken för dubbelbeskattning och dubbla rapporterings skyldigheter.

Kommissionen föreslår därför att det ska vara obligatoriskt för medlemsstater att medge avdrag med 30 procent av det negativa räntenettot.

Kommissionen föreslår vidare att även förenklingsregeln som undantar företag eller företagsgrupper med negativa räntenetton upp till 3 miljoner euro ska vara obligatorisk. Beloppsgränsen föreslås justeras årligen genom en indexuppräkning som baseras på inflationen.

För att åstadkomma lättnader vid plötsliga resultatfall föreslår kommissionen att företag som har ett EBITDA-resultat som minskat med minst 50 procent jämfört med närmast föregående redovisningsperiod ska få fullt avdrag för sina räntekostnader den perioden.

Kommissionen föreslår också ett undantag för vissa lågrisklån från tredje part. Förslaget innebär att beräkningen av negativt räntenetto ändras så att

räntebetalningar till icke närstående företag, såsom oberoende låneinstitut inte ska beaktas vid beräkningen, om lånet används för att finansiera företagets egen verksamhet.

Vidare föreslås att carry forward-regeln och gruppregeln, som tidigare varit frivilliga, görs obligatoriska. Carry forward-regeln innebär att ett ränteavdrag som inte får dras av ett visst år ska kunna sparas och utnyttjas vid senare beskattningsår. Gruppregeln innebär att ett företag i en koncern under vissa förutsättningar får göra större ränteavdrag än vad den ordinarie EBITDA-regeln tillåter, om företagets skuldsättning motsvarar koncernens skuldsättning.

För att stödja en snabb upprustning av försvaret inom EU föreslår kommissionen slutligen en rad undantag från ränteavdragsbegränsningsregeln för vissa försvarsinvesteringar. Kommissionen föreslår att lånekostnader för att finansiera vissa försvarsinvesteringar inom EU enligt Safe-förordningen (Säkerhetsaktion för Europa) undantas från ränteavdragsbegränsningsregelns tillämpningsområde under en period av fem år efter att direktivet trätt i kraft. Även intäkter från produkter inom försvarsområdet och andra produkter för försvarsändamål ska undantas från EBITDA-beräkningen.

Breddad skatteflyktsregel

För att säkerställa en effektiv och enhetlig tillämpning av reglerna om skatteundandragande inom EU föreslår kommissionen att skatteflyktsregelns tillämpningsområde ska breddas så att regeln omfattar samtliga direkta skatter som påförs företag. Det innebär att den även ska omfatta källskatt samt tilläggsskatt enligt rådets direktiv 2022/2523 om säkerställande av en global minimiskattenivå för multinationella koncerner och storskaliga nationella koncerner i unionen (minimibeskattningsdirektivet).

Undantag från reglerna om utländska kontrollerade bolag

CFC-regler (Controlled Foreign Company utländskt kontrollerat bolag) innebär att ett moderbolag löpande kan beskattas för inkomster i ett låg-beskattat utländskt dotterbolag, även om vinsten inte har delats ut. Syftet är att motverka att vinster flyttas till lågskatteländer.

Kommissionen anser att CFC-reglerna har stora överlappningar med den globala minimibeskattningen i minimibeskattningsdirektivet (Income Inclusion rule, IIR-regeln).

Kombinationen av dessa regelverk kan enligt kommissionen leda till ekonomisk dubbelbeskattning och komplicerad efterlevnadsskyldighet i form av överlappande beräkningar och rapporteringskrav. Därför föreslås att företag som omfattas av minimibeskattningsdirektivet (pelare 2) ska undantas från CFC-reglerna. Samma sak ska enligt förslaget gälla för företag som ingår i koncerner som har sitt koncernmoderbolag i en stat vars regelverk är godkänt som ett side-by-side system.

Enligt kommissionens utvärdering har medlemsstaterna haft mycket få CFC-fall som rört små och medelstora företag i EU (SME-grupper) sedan skatteflyktsdirektivet började tillämpas. Kommissionen föreslår därför ett obligatoriskt undantag från CFC-reglerna även för sådana företag.

Vidare begränsas medlemsstaternas möjlighet att välja hur den låg-beskattade inkomsten i ett CFC-företag ska beräknas. Den s.k. modell A, som innebär att vissa särskilt angivna inkomstslag inkluderas i moderföretagets skattebas, görs obligatorisk medan möjligheten att tillämpa modell B slopas.

Ändringar i reglerna om hybrida mismatchningar

I reglerna om hybrida mismatchningar finns en regel om importerade mismatchningar som syftar till att motverka att mismatchningar mellan tredje länder som inte har genomfört hybridregler flyttas in i länder som har hybridregler. Mot bakgrund av att regeln om importerade mismatchningar är svår att tillämpa och skapar administrativ börda för både företag och skattemyndigheter föreslår kommissionen att regeln slopas.

Skattetvistlösningsdirektivet

För att säkerställa ett mer enhetligt, effektivt och tillgängligt tvistlösningsförfarande och för att minska den administrativa bördan föreslår kommissionen en rad ändringar i direktiv (EU) 2017/1852 av den 10 oktober 2017 om skattetvistlösningsmekanismer i Europeiska unionen (skattetvistlösningsdirektivet). Enligt kommissionen har direktivet inte tillämpats i den omfattning som förväntats och förfarandet uppfattas fortfarande som alltför komplext och långsamt.

Kommissionen föreslår därför bl.a. förtydligande av vissa begrepp, ett förenklat förfarande för ansökan om tvistlösning, begränsade möjligheter för skatteadministrationer att avvisa en ansökan, en utvidgad möjlighet att avhjälpa brister i ansökan samt en harmoniserad rapportering.

Direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt

Kommissionen föreslår även följdändringar i direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt (FASTER) med anledning av de föreslagna ändringarna i moder- och dotterbolagsdirektivet samt ränte- och royaltydirektivet. Förslaget innebär att de förfaranden för direkttnedsättning och snabb återbetalning av källskatt som införs genom FASTER ska vara tillgängliga även i situationer där betalningen omfattas av den fullständiga källskattebefrielse som följer av dessa direktiv. Förslaget innebär också att nationella system för återbetalning och direkttnedsättning ska vara tillämpliga.

Enligt kommissionen kommer förslaget att minska behovet av återbetalningsförfaranden och förenkla den praktiska hanteringen.

Utskottets prövning

Subsidiaritetsprövning av kommissionens förslag till ändringar av direktiv vad gäller regelförenklingar på direktbeskattningens område

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande.

Subsidiaritetsprincipen

Innebörden av subsidiaritetsprincipen framgår av artikel 5.3 i fördraget om Europeiska unionen. Enligt subsidiaritetsprincipen ska unionen på de områden där den inte har exklusiv befogenhet vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna, på vare sig central, regional eller lokal nivå, och därför på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå. Inom ramen för prövningen är det möjligt att använda ett proportionalitetstest. Enligt proportionalitetsprincipen ska unionens åtgärder till innehåll och form inte gå utöver vad som är nödvändigt för att nå målen i fördraget.

Kommissionens bedömning

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen eftersom frågan kräver ett gemensamt initiativ på hela den inre marknaden.

Kommissionen anger att medlemsstaterna är ansvariga för att förenkla sina interna regler, men att ändringar i befintlig EU-lagstiftning enligt fördragen bara kan göras på EU-nivå. Ändringar krävs för att förenkla och förtydliga de gemensamma reglerna, hantera de utmaningar som har identifierats och därmed förbättra konkurrenskraften hos företag inom EU. Detta innebär att syftet med förslaget inte kan uppnås om varje medlemsstat agerar enskilt.

Målsättningen med förslaget är enligt kommissionen att förenkla det befintliga unionsramverket inom området direkt beskattning i syfte att minska onödiga efterlevnadsbördor, förbättra rättssäkerheten och säkerställa den inre marknadens funktion.

Dessutom skulle enligt kommissionen åtgärder på EU-nivå ge ett tydligt mervärde för både företag och skatteförvaltningar. Målsättningen är att undanröja överlappande eller överflödiga regler, effektivisera förfaranden, ytterligare minska dubbelbeskattning och marknadssnedvridningar, förtydliga begrepp, slopa föråldrade bestämmelser och åtgärda skillnader i hur reglerna

tillämpas i medlemsstaterna. Förslaget skulle göra EU:s skatteregler och förfaranden tydligare och enklare, och det skulle därmed bli mindre kostsamt för företag att verka i flera medlemsstater. Detta skulle enligt kommissionen möjliggöra ett bättre utnyttjande av den inre marknadens potential och göra den till en mer attraktiv plats att etablera företag och investera. För skatteförvaltningar skulle tydligare och effektivare regler förenkla efterlevnadskontroller och skatterevisioner samt minska tvister och administrativa bördor.

Enligt kommissionen är förslaget begränsat till riktade ändringar som är nödvändiga för att förenkla den befintliga EU-lagstiftningen när det gäller direkt skatt och för att skapa ett mer enhetligt och effektivt regelverk. Förslaget går inte utöver vad som krävs för att uppnå dessa mål. Kommissionen framhåller att förslaget bevarar de grundläggande syftena och skyddsmekanismerna i de ursprungliga direktiven samtidigt som specifika bestämmelser uppdateras, effektiviseras och förenklas i de fall bestämmelserna identifierats som särskilt komplexa, administrativt betungande, otydliga eller förknippade med oproportionerliga kostnader för efterlevnad. Förslaget uppnår därmed en väl avvägd balans mellan förenkling, rättssäkerhet och bevarandet av de ursprungliga målsättningarna, dvs. att säkerställa en hög skyddsnivå mot skatteundandragande på den inre marknaden.

Regeringens preliminära ståndpunkt

Att förenkla för företag och myndigheter är viktigt för att stärka EU:s konkurrenskraft och den inre marknaden. Regeringen välkomnar därför Europeiska kommissionens fortsatta fokus på att förtydliga och förenkla EU-lagstiftningen.

Regeringen välkomnar ambitionen med förenklingspaketet om direkt skatt och stöder åtgärder som innebär förenklingar av EU:s regelverk på detta område. Regeringen anser att det är viktigt att minska företagens rapporteringskrav och administrativa börda samt att förbättra förutsebarheten vid tillämpningen av skattereglerna. Regeringen välkomnar därtill förslag som förbättrar förutsättningarna för långsiktig tillväxt. Ett enklare och mer ändamålsenligt EU-regelverk kan bidra till att stärka den inre marknaden, främja svenska och europeiska företags konkurrenskraft och förbättra förutsättningarna för tillväxt inom EU.

Förslaget är omfattande och i vissa avseenden långtgående. Ett centralt ingångsvärde för det svenska förhandlingsarbetet är enligt regeringen att ändringar i regelverket behöver innebära faktiska förenklingar och förbättringar. Vidare behöver effekterna på medlemsstaternas offentliga finanser beaktas.

Regeringen är principiellt emot ökad harmonisering av skatter på EU-nivå, det gäller i synnerhet på området för direkt skatt. Nyttan av förändrade regler

behöver därför i varje enskilt fall vägas mot den inskränkning av medlemsstaternas möjlighet att införa och utforma egna nationella regler som en harmonisering medför.

Det är vidare viktigt att EU-lagstiftning på skatteområdet inte påverkar åtaganden som Sverige och andra medlemsstater har enligt avtal, såsom skatteavtal, med tredje land.

Regeringens bedömning av förslaget förenlighet med subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Kommissionen anser att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen eftersom frågan kräver ett gemensamt initiativ på hela den inre marknaden.

Kommissionen anger att målsättningen med förslaget är att förenkla det befintliga unionsramverket inom området direkt beskattning i syfte att minska onödiga efterlevnadsbördor, förbättra rättssäkerheten och säkerställa den inre marknads välfungerande funktion.

Kommissionen anger vidare att medan medlemsstaterna är ansvariga för att förenkla sina interna regler, kan ändringar i befintlig EU-lagstiftning enligt fördragen bara göras på EU-nivå. Ändringar krävs för att förenkla och förtydliga de gemensamma reglerna, hantera de utmaningar som har identifierats och därmed förbättra konkurrenskraften hos företag inom EU. Detta innebär att syftet med förslaget inte kan uppnås om varje medlemsstat agerar enskilt.

Regeringen vill inledningsvis framhålla att medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det gäller bl.a. möjligheten att kunna införa och behålla egna nationella regler. Det faller inom ramen för varje medlemsstats nationella befogenhet att säkra välfärden genom att ta ut och använda skatteintäkter på lämpligt sätt. Företagsbeskattningen är nära integrerad både med andra delar av skatteområdet och med medlemsstaternas ekonomiska och politiska förhållanden. Skillnader i medlemsstaternas regler för beskattning av företag innebär därför inte i sig att de skulle utgöra hinder för den inre marknaden eller orsaka orättvis konkurrens.

Regeringen instämmer i kommissionens konstaterande att förändringar i existerande EU-lagstiftning bara kan göras på EU nivå. Regeringen delar också kommissionens ambition att förenkla skattereglerna för företag inom EU och göra dem mer ändamålsenliga. Regeringen anser dock att kommissionens bedömning av förenligheten med subsidiaritetsprincipen kan, utifrån det angivna syftet med förslaget, ifrågasättas till den del som förslagen inte utgör förenkling av befintlig EU-lagstiftning utan innebär harmonisering på nya områden. Det gäller särskilt förslaget om en miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling.

Även om invändningar kan riktas mot delar av förslaget i subsidiaritets-hänseende, anser regeringen sammantaget att det inte finns skäl att ifrågasätta kommissionens bedömning att förslaget är förenligt med subsidiaritetsprincipen

Utskottets ställningstagande

Utskottet välkomnar kommissionens ambition att förenkla och förtydliga skattereglerna på direktbeskattningens område för att därigenom minska företagens rapporteringskrav och administrativa börda samt förbättra förutsebarheten vid tillämpningen av skattereglerna. Ett enklare och mer ändamålsenligt EU-regelverk kan enligt utskottet bidra till att stärka den inre marknaden, främja svenska och europeiska företags konkurrenskraft och förbättra förutsättningarna för tillväxt.

Kommissionens förenklingspaket är omfattande och innehåller förslag till bl.a. förenklingar i moder- och dotterbolagsdirektivet, ränte- och royaltydirektivet, fusionsdirektivet, direktivet mot skatteundandraganden, tvistlösningsdirektivet samt direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt.

Utskottet vill i detta sammanhang betona att grundprincipen om medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det faller inom varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut skatter och använda skatteintäkter på ett lämpligt sätt. Företagsbeskattningen är dessutom nära integrerad med andra delar av skatteområdet och med medlemsstaternas politiska och ekonomiska förhållanden. Nyttan av att ha harmoniserade regler måste därför vägas mot medlemsstaternas befogenheter och möjligheten att införa och behålla egna nationella regler.

Mot denna bakgrund delar utskottet regeringens bedömning att kommissionens förslag om en unionsgemensam miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling i direktivet mot skatteundandraganden inte kan betraktas som en förenkling av befintlig unionslagstiftning. Förslaget innebär enligt utskottet i stället en harmonisering av ett nytt område där medlemsstaterna hittills haft frihet att själva utforma sina regler. Utformningen av skattemässiga incitament för forskning och utveckling är enligt utskottet en fråga som faller inom varje medlemsstats kompetens och som därför i första hand bör avgöras på nationell nivå. En unionsgemensam miniminivå för avdragsrätt innebär att medlemsstaternas handlingsutrymme inom den direkta beskattningen begränsas.

Utskottet noterar vidare att flera av de övriga förslagen lämnas inom ramen för s.k. minimidirektiv. Detta gäller exempelvis de föreslagna ändringarna av ränteavdragsbegränsningsreglerna i direktivet mot skatteundandraganden samt förslagen om en utökad källskattebefrielse genom slopade innehavskrav i moder- och dotterbolagsdirektivet respektive ränte- och royaltydirektivet. Minimidirektiv innebär att unionen fastställer en gemensam lägstanivå samtidigt som medlemsstaterna får ett betydande handlingsutrymme att beakta nationella förhållanden och att införa eller behålla egna regler. När förslag inom ramen för sådana direktiv innebär att medlemsstaternas nationella kompetens begränsas ställs det enligt utskottet höga krav på att kommissionen tydligt kan visa att åtgärderna är nödvändiga för att uppnå de angivna målen och att de inte går utöver vad som krävs.

Sammanfattningsvis anser utskottet att kommissionen inte har visat att det angivna målet om förenkling inte kan uppnås genom åtgärder på nationell nivå och att den föreslagna harmoniseringen av reglerna om avdrag för kostnader för forskning och utveckling därför är nödvändig för att uppnå målet. När det gäller de övriga förslag som innebär inskränkningar av medlemsstaternas handlingsutrymme inom ramen för befintliga minimidirektiv anser utskottet att kommissionen inte tillräckligt tydligt har visat att dessa inskränkningar utgör riktade ändringar som inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det angivna målet om förenkling.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att kommissionens förslag i vissa delar inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen.

Utskottet föreslår därför att riksdagen lämnar ett motiverat yttrande till Europaparlamentets, rådets och kommissionens ordförande med den lydelse som framgår av bilaga 2.

BILAGA 1

Förteckning över prövade förslag

Kommissionens förslag till rådets direktiv om ändring av direktiven 2003/49/EG, 2009/133/EG, 2011/96/EU, (EU) 2016/1164, (EU) 2017/1852, (EU) 2025/50 vad gäller förenkling av unionens ramverk för direkt beskattning och stöd till EU:s tillväxt och konkurrenskraft (COM(2026) 560).

BILAGA 2

Motiverat yttrande från Sveriges riksdag

Riksdagen välkomnar kommissionens ambition att förenkla och förtydliga skattereglerna på direktbeskattningens område för att därigenom minska företagens rapporteringskrav och administrativa börda samt förbättra förutsäkringen vid tillämpningen av skattereglerna. Ett enklare och mer ändamålsenligt EU-regelverk kan enligt riksdagen bidra till att stärka den inre marknaden, främja svenska och europeiska företags konkurrenskraft och förbättra förutsättningarna för tillväxt.

Kommissionens förenklingspaket är omfattande och innehåller förslag till bl.a. förenklningar i moder- och dotterbolagsdirektivet, ränte- och royaltydirektivet, fusionsdirektivet, direktivet mot skatteundandraganden, tvistlösningsdirektivet samt direktivet om snabbare och säkrare skattelättnad för överskjutande källskatt.

Riksdagen vill i detta sammanhang betona att grundprincipen om medlemsstaternas befogenhet på skatteområdet måste värnas när det gäller direkta skatter. Det faller inom varje medlemsstats nationella kompetens att säkra välfärden genom att ta ut skatter och använda skatteintäkter på ett lämpligt sätt. Företagsbeskattningen är dessutom nära integrerad med andra delar av skatteområdet och med medlemsstaternas politiska och ekonomiska förhållanden. Nyttan av att ha harmoniserade regler måste därför vägas mot medlemsstaternas befogenheter och möjligheten att införa och behålla egna nationella regler.

Mot denna bakgrund delar riksdagen regeringens bedömning att kommissionens förslag om en unionsgemensam miniminivå för avdrag för kostnader för forskning och utveckling i direktivet mot skatteundandraganden inte kan betraktas som en förenkling av befintlig unionslagstiftning. Förslaget innebär enligt riksdagen i stället en harmonisering av ett nytt område där medlemsstaterna hittills haft frihet att själva utforma sina regler. Utformningen av skattemässiga incitament för forskning och utveckling är enligt riksdagen en fråga som faller inom varje medlemsstats kompetens och som därför i första hand bör avgöras på nationell nivå. En unionsgemensam miniminivå för avdragsrätt innebär att medlemsstaternas handlingsutrymme inom den direkta beskattningen begränsas.

Riksdagen noterar vidare att flera av de övriga förslagen lämnas inom ramen för s.k. minimidirektiv. Detta gäller exempelvis de föreslagna ändringarna av ränteavdragsbegränsningsreglerna i direktivet mot skatteundandraganden samt förslagen om en utökad källskattebefrielse genom slopade innehavskrav i moder- och dotterbolagsdirektivet respektive ränte- och royaltydirektivet. Minimidirektiv innebär att unionen fastställer en gemensam lägstanivå samtidigt som medlemsstaterna får ett betydande handlingsutrymme att beakta nationella förhållanden och att införa eller behålla egna regler. När förslag inom ramen för sådana direktiv innebär att

medlemsstaternas nationella kompetens begränsas ställs det enligt riksdagen höga krav på att kommissionen tydligt kan visa att åtgärderna är nödvändiga för att uppnå de angivna målen och att de inte går utöver vad som krävs.

Sammanfattningsvis anser riksdagen att kommissionen inte har visat att det angivna målet om förenkling inte kan uppnås genom åtgärder på nationell nivå och att den föreslagna harmoniseringen av reglerna om avdrag för kostnader för forskning och utveckling därför är nödvändig för att uppnå målet. När det gäller de övriga förslag som innebär inskränkningar av medlemsstaternas handlingsutrymme inom ramen för befintliga minimidirektiv anser riksdagen att kommissionen inte tillräckligt tydligt har visat att dessa inskränkningar utgör riktade ändringar som inte går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det angivna målet om förenkling.

Mot bakgrund av det anförda anser riksdagen att kommissionens förslag i vissa delar inte är förenligt med subsidiaritetsprincipen.